

[Ministeren for Grønland.]

af ikke at medvirke, hvis det strider imod deres opfattelse.

Men omvendt må jeg sige — i tilknytning i øvrigt til de bemærkninger, fru Hanne Reintoft gjorde — at der er jo tale om, at man må balancere i dette spørgsmål og ikke overse hensynet til kvinderne, der søger abort. Det er jo det, lovforslaget går ud på at regulere forholdene omkring.

Jeg skal i øvrigt ikke gå ind på en nøjere drøftelse af de øvrige stillede spørgsmål. Fru Kirsten Sparre Andersen rejste et spørgsmål omkring lovforslagets § 8, og jeg må sige, at det vil jeg godt have tid til at kigge lidt nøjere på; så kan vi vende tilbage til det under udvalgsarbejdet og tage spørgsmålet op. Jeg synes, det vil være det rimeligste at gøre det på denne måde.

Jeg takker endnu en gang ordførerne for den tilslutning, der er givet — minus kristeligt folkeparti. Jeg bør også føje til, inden jeg går ned af talerstolen, at jeg har også bemærket, der i andre partier er en opsplitning, og det udtaler jeg min forståelse for.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtages uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til det udvalg, der den 3. marts d. å. er nedsat til behandling af lovforslag vedrørende Grønland. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om pension til statens tjenestemænd m. v. i Grønland.

(Lovforslag nr. 157. Fremsat 18/3 75).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Johan Nielsen (S):

Vi kender vel alle sammen det mærkelige fænomen, at vi en dag kigger på vort skrivebord og synes, at tingene ligger i et syndigt rod, og så sætter vi os til at rydde op og

bringer de forskellige dele på den plads, hvor vi mener de hører hjemme. Jeg vil formode, at man har fremsat dette lovforslag i den stemning, idet dette lovforslag, som er et meget, meget lille lovforslag, faktisk går ud på at få visse ting anbragt på den plads, hvor de hører hjemme.

Der har været tvivl om beregningen af pensionens størrelse. Man har manglet en hjemmel til det, afgangsalderen har været anderledes end her, og der har været en særlig retsstilling. Alt det dér vil man nu bringe i orden. Som sagt, det er et lille lovforslag, der er ikke meget at sige om det. Jeg vil kun fra mit partis side sige, at vi skal gøre alt, hvad vi kan for, at det bliver bragt i orden hurtigst muligt.

Brøndsted (V):

Her er vi i hvert fald sikre på, at det er en lov, der kun vil komme til at virke midlertidigt, fordi det drejer sig om ca. 76 personer, der er kommet i klemme i forbindelse med en tidligere pensionsordning fra 1946 og så den ændring, der er sket. Det er selvfølgelig nødvendigt at få en klargøring af de tvivlstilfælde, der er for disse mennesker, der er begyndt under ét og ender under noget andet, og så er der tale om en samkøring af ordninger. Det må være rimeligt at få det klaret. Vi ved i hvert fald, at det får ende, når de 76 ikke er pensionsøgende mere.

Arentoft (FP):

Fremskridtspartiet er imod tjenestemandsbegrebet og tjenestemandsortningen. Specielt nu, hvor vi har næsten 150.000 arbejdsløse blandt ikke-tjenestemænd, finder vi, at det faktisk er urimeligt, at nogle befolkningsgrupper er sikret både sikkerhed i ansættelsen og oven i købet pension senere hen.

Men tjenestemandsbegrebet kan jo ikke afskaffes fra dag til dag. Vores mål er at få indkomstskatterne ned og på længere sigt få fjernet indkomstskatterne, men vi er nødt til i de planer, vi har for indkomstskattens nedsættelse, at sætte beløb af til tjenestemandspensioner for de tjenestemænd, der har sådanne ordninger i øjeblikket. Man kan ikke lige pludselig sige: nu har vi altså haft nogle aftaler, og dem bryder vi — færdig med det!

[Arentoft.]

I tråd dermed mener vi også det er rimeligt, at de få tjenestemænd, der er i Grønland, som er ansat efter loven fra 1946, såfremt de har et retligt krav derpå, kommer ind under den gældende ordning, og derfor vil vi gå ind i en saglig drøftelse i udvalget, således at vi kan få også dette forhold ordnet for denne lille bitte gruppe, der er tale om.

Gunner Baunsgaard (RV):

Lovforslaget skal skabe teknisk mulighed for at yde pension til tjenestemænd ansat før 1958. Det må være rimeligt, at de tjenestemænd, det drejer sig om, får samme ret som tjenestemænd i Danmark. Problemerne omkring forskelsbehandling må vi også på dette område være på vagt over for, således at afstanden ikke netop øges, når der tales om Grønland. Afgangsalder og fakultativ afgang ved det 60. år samt ikrafttrædelsestidspunkt kan vi se på i udvalget, men ellers skal jeg fra det radikale venstre sige, at vi er positive over for lovforslaget.

Lembourn (KF):

Jeg må sige, jeg er virkelig imponeret over, at de tidligere ordførere har forstået, hvad der stod i dette lovforslag, for det har jeg ikke. Første gang jeg læste det, tænkte jeg, det kunne jo være, det var fordi det var skrevet på grønlandsk, men det var det altså ikke. Det sprog mestrer jeg desværre ikke. Så prøvede jeg at læse det et par gange til, og jeg mener nok, at jeg taler dansk, sådan nogenlunde i hvert fald, men det hjalp mig ikke, jeg blev ikke klogere. Jeg vil altså gerne henstille til ministeren, at han beder sine embedsmænd om at formulere lovforslagene sådan, at de kan forstås, ikke bare af os her i salen, men helst også af nogle udenfor. Nu kan jo mangelen på forståelse skyldes tungnemhed hos læseren, det kan jo ikke helt udelukkes, men så er jeg altså så ubeskedent, at jeg tillader mig at gå ud fra, at der er en hel del mennesker, der befinder sig på det samme tungnemhedsniveau som jeg selv.

Jeg kan altså ikke, som man plejer at sige, tilsige en velvillig behandling. Jeg kan tilsige en behandling, og når så ministeren, hvis han magter det, har fået trukket mig hen over forståelsestærsklen i udvalget, så kan vi snakke om velviljen.

Lars Emil Johansen (SF):

Jeg har heller ikke mange bemærkninger at gøre til dette lovforslag, der vedrører pensioner til tjenestemænd i Grønland ansat før 1958. Jeg skal blot bemærke, at jeg i modsætning til hr. Lembourn mener at have forstået, hvad meningen med dette lovforslag er.

Jeg må dog stille mig lidt uforstående over for den forskel, der er mellem de udsendte tjenestemænd og de i Grønland hjemmehørende tjenestemænd med hensyn til pensionsforholdene. Ifølge dette lovforslag vil man stadig bevare den ordning, hvorefter de udsendte tjenestemænd har ret til afgang ved 55 års alderen, hvorimod de hjemmehørende tjenestemænd fra samme kategori tidligst har mulighed for at blive pensioneret ved 60 års alderen. Dette giver mig anledning til at spørge ministeren om, hvad årsagen til den forskel mellem de udsendtes og de hjemmehørendes pensionsforhold er. Med de privilegier, de udsendte tjenestemænd oppebærer i forhold til de hjemmehørende kolleger, da vil jeg nærmest mene, at forholdet nærmest burde være omvendt, hvis der endelig skal være forskel, men det er da muligt, at der er en fornuftig forklaring på dette.

Jeg vil gerne tilsige forslaget en velvillig udvalgsbehandling, idet jeg dog bemærker det principielt set lidt uheldige, at forslaget, så vidt jeg kan forstå, hverken har været forelagt den grønlandske tjenestemandforening eller Grønlands landsråd, men den indvending skal jeg ikke gøre mere ved, fordi det, så vidt jeg har forstået, drejer sig om mere teknisk ajourføring af den gældende lovgivning på området.

Poul H. Møller (KF):

Om ellers der er nogen trøst at hente i det, så kan jeg da betro hr. Lembourn, at jeg måtte igennem forslaget flere gange, før jeg sådan nogenlunde fik fat i det. Jeg forstår, det er noget med en harmonisering af en gammel lov fra 1946 i relation til nu-gældende lov, og jeg kan tilsige på kristeligt folkepartis vegne, at vi vil gå ind i en velvillig udvalgsbehandling af det i håb om, at vi måske også ad den vej kan forstå det i al sin gribende enkelhed.

Jørgen Jensen (DKP):

Jeg kan også tilsi­ge vort partis støtte til det pågældende forslag, men efter den konservative ordførers indlæg vil jeg da godt sige, at vi gør det på det grundlag, at dels er der tale om ajourføring og en opfyldelse af tidligere givne løfter, og dels findes der en bemærkning om, at tjenestemændenes central-organisationer har haft det forelagt og ikke har haft nogen bemærkninger til det. Derfor kan vi støtte forslaget.

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Også her er jeg i den situation, at jeg i bred almindelighed, dog ikke over hele linjen, kan takke for en velvillig indstilling til forslaget.

Hr. Lembourn kredsede lidt omkring mulighederne for ved tilbagevendende gen-nemlæsning af forslaget at fatte, hvad det egentlig var for problemer, det drejede sig om. Ingen vil jo beskyldte hr. Lembourn — for at bruge hans eget udtryk — for tung-nemhed i denne forbindelse. Det er klart, at hr. Lembourn naturligvis forstår sproget særdeles vel. Det kan måske derimod knibe en lille smule, når det drejer sig om de problemer, sproget dækker over, og her skal jeg villigt sige, at hver eneste gang man dykker ned i en tjenestemandsovgivning, så vil der være mange paragraffer, man er nødsaget til at vende tilbage til, fordi det er en noget usædvanlig problematik, man her kommer til at beskæftige sig med. Det er noget, man ikke til daglig er særlig optaget af måske, men i særdeleshed ved lejligheder som denne. Jeg skal prøve på i det kom-mende udvalgsarbejde at forvandle hr. Lembourn til ikke blot at være et medlem af udvalget, der vil behandle forslaget, men også behandle det velvilligt. Det skal jeg gerne give tilsagn om.

Må jeg sige til hr. Lars Emil Johansen, at det er jo sådan, at 55 års reglen, ja vel, det er et gammelt privilegium, det her drejer sig om, men det er måske ikke nogen helt urimelig måde — eller har ikke været det — at tilgodese de ikke hjemmehørende på, når de har skullet tilbringe mange år i Grønland. Det er ikke, fordi jeg tror, de har opfattet det som nogen straf at være i Grønland. Tværtimod tror jeg, at de fleste mennesker, som har arbejdet i Grønland, taber deres

hjerter i Grønland. Men det har altså været et led i deres aflønning. Enhver pension skal jo ses som et led i aflønningsproblematikken i øvrigt, og her tør jeg nok sige, hvis vi spekulerer over den lønpolitiske linje, der har været fulgt fra 1971 på henstilling fra Grønlands landsråd, at ikke mindst tjeneste-mændene i Grønland, hjemmehørende og ikke hjemmehørende, i forhold til arbej-derne, Grønlands Arbejder Sammenslutnings område, GAS-området, jo i og for sig ikke har været særlig velvilligt behandlet i de år, der er gået. Når vi nu engang i næste uge eller næste uge igen skal behandle et par grønlandske lovforslag til, så vil det blive særdeles klart, at man heller ikke ved de kommende overenskomstforhandlinger agter fra regeringens side — og formentlig heller ikke fra folketingets side — at tilgodese tjenestemændene, hverken de ikke hjemme-hørende eller de hjemmehørende, i særlig grad. Derfor er det altså nok en ret så rimelig ting at betragte hele pensionsproblematik-ken i sammenhæng med lønudviklingen, den måde, man lønmæssigt behandler folk på. Jeg kan huske, at vi tilbagevendende, også når det drejer sig om det danske arbejds-marked, i debatten særdeles indgående har beskæftiget os med det rimelige i, at man har flere forskellige aflønningssystemer og flere forskellige pensionssystemer. Det er en meget vanskelig problematik. Jeg beder om, at man måske kan tage en drøftelse i udvalget af dette spørgsmål.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det udvalg, der den 3. marts d. å. er nedsat til behandling af lovforslag vedrørende Grønland. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om uddannelse af børnehav- og fritidspædagoger.

(Lovforslag nr. 138. Fremsat 11/3 75).